

TER ADVISERING

Aan de Minister
Aan de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie en Kennis

Auteur

10.2.e

@minezk.nl

Datum

23 juni 2020

Kenmerk

DGBI-I&K / 20177176

nota

Voorbereiding MCCb, d.d. 24 juni 2020

Kopie aan

10.2.e

Bijlage(n)

Parafenroute

10.2.e

10.2.e I&K

10.2.e

BBR-paraaf

10.2.e

Aanleiding

Woensdag 24 juni 2020 vindt van 16:00 uur tot 17:00 uur de MCCb plaats op het Ministerie van Justitie en Veiligheid, Turfmarkt 147, 3e etage. Eventuele stukken voor de vergadering worden ter plekke uitgedeeld. De MCCb vindt plaats zonder begeleidende ambtenaren.

Indien u dit op prijs stelt kunt op weg naar MCCb nog bellen met 10.2.e om de belangrijkste punten voor uw inbreng door te nemen.

Agendapunten:

1. Afstemming over beeld en huidige stand van zaken
2. Maatregelen
3. Communicatie
4. W.v.t.t.k.

Kern

- U kunt m.b.t. OMT-advies en eventuele maatregelen de volgende (voor EZK belangrijkste) punten naar voren brengen:

Minister:

- T.a.v. maximale groepsgrootte:
 - Te wijzen op en aandacht te vragen voor het deel van het OMT-advies waarin wordt aangegeven dat ook geen maxima nodig zijn als er sprake is van voldoende doorstroom en beperkt contact (ook als geen triage, reservering enz. mogelijk is);
 - Er voor te pleiten dat dit zo wordt uitgelegd als wat de huidige situatie is in grote winkels (Ikea, Bijenkorf enz.), zodat daarmee een gelijke behandeling ontstaat van evenementen en dergelijke waar de situatie op dit punt vergelijkbaar zal zijn;
 - Hier in de communicatie in de persconferentie nadrukkelijk aandacht aan wordt besteed en helder over wordt gecommuniceerd.

Ontvangen BBR

2020-06-24

- Er aandacht voor te vragen dat er – conform het OMT-advies – er in de communicatie meer de nadruk wordt gelegd op het testen bij klachten en dat dit meer als een soort burgerplicht in plaats van een (vrijwillige) mogelijkheid wordt gepresenteerd.

Staatssecretaris

- T.a.v. de 1,5 meter en vervoer:
 - Aan te geven dat wat u betreft de uitkomst gezien het OMT-advies minimaal moet zijn dat de maximale bezetting in het commerciële vervoer gelijk mag zijn aan die in het openbaar vervoer;
 - Het kabinet op te roepen zelf een besluit te nemen over de hoogte van deze maximale bezetting.
- T.a.v. de 1,5 meter en theater, dans en sport:
 - Aan te geven dat het OMT in uw ogen pleit voor een stappenplan voor de (verdere) openstelling van deze sectoren;
 - Er voor te pleiten dat de eerste stap is dat professionele beoefenaars hiervan per 1 juli dit weer mogen zonder de 1,5 meter.
- T.a.v. kuchschermen:
 - U voorstander bent van het (in de horeca) per 1 juli toestaan hiervan in de buitenruimte als alternatief voor de 1,5 meter gezien de uitkomst van het TNO-onderzoek;
 - U voorstander bent van nader onderzoek naar de invloed van kuchschermen in de binnenruimte.

Toelichting

- Hieronder treft u een appreciatie van het gehele OMT-advies en tevens specifieke adviezen en bijbehorende appreciatie voor onderwerpen die voor EZK van belang zijn. Bij de specifieke adviezen treft u ook spreekpunten aan.
- Mogelijk komen naar aanleiding van het IOA, d.d. 23 juni 2020, ook kuchschermen in de horeca aan de orde. Hiervoor is ook een korte voorbereiding meegegeven.
- Tot slot volgt als bijlage nog een terugkoppeling van de ICCb van 24 juni, die ter voorbereiding op de MCCb dient.

2-8-2020

Appreciatie OMT-advies algemeen

- Het advies als geheel is vanuit EZK-oogpunt zondermeer als positief.
- Het OMT steunt het idee van een meer generiek afwegingskader en gaat op sommige punten verder dan in de adviesaanvraag gevraagd.
- Mocht de MCCb het OMT volgen, zou dit leiden tot vergaande versoepelingen, in het bijzonder ten aanzien van het stellen van maxima aan het aantal personen dat bijeen mag komen (zie ook hierna bij Specifieke adviezen).
- Beperkingen die wel zouden blijven gelden zijn:
 - De 1,5 meter afstand (of vervangende maatregelen zoals bij de contactberoepen);
 - De hygiënemaatregelen (geen handen schudden enz.);
 - Testen en thuisblijven bij klachten;
 - Zoveel mogelijk thuiswerken;
 - Twee specifieke zaken te weten: 1. dansvoorzieningen (clubs e.d.) en 2. zaken waarbij zang of geforceerde stemverheffing aan de orde is (zoals koren).
- Het OMT geeft aan dat versoepelingen waarschijnlijk tot meer besmettingen leiden, maar dat dit geen reden is hier negatief op te adviseren omdat:
 - Er al langere tijd een laag aantal besmettingen, ziekenhuis- en IC-opnames is;
 - Door testen en contactonderzoek indamming goed mogelijk is;
 - Gevolgen naar verwachting lokaal of regionaal zullen optreden;
 - Naar verwachting tijdig (en gericht) kan worden ingegrepen indien nodig;
 - De maatschappelijke kosten van de beperkingen zeer hoog zijn.
- Essentieel blijft het gedrag van mensen. In het advies worden twee zaken benadrukt:
 - Naleving van de 1,5 meter;
 - Mensen zich bij (ook milde) klachten laten testen.
- Hoewel het OMT zichzelf niet het geëigende gremium vindt om uitzonderingen op de 1,5 meterregel te formuleren, stelt het OMT wel dat de maatschappelijke kosten als gevolg van die maatregelen in sommige gevallen zo hoog zijn dat het niet evident is dat die kosten in verhouding staan tot het risico dat de naleving van die regel met zich meebrengt.
- Wij lezen dit als een oproep aan de politiek om daar waar de maatschappelijke kosten van de 1,5-meterregel erg hoog zijn en het besmettingsrisico relatief klein, uitzonderingen te maken op de 1,5 meterregel te formuleren.
- Dit is een belangrijk aandachtspunt bij formuleren van Covid-19-wet en ministeriele regel.

2-8-2021

Specifieke adviezen

Hierna zijn in verkorte vorm een aantal specifieke punten uit het OMT-advies opgenomen die met name voor EZK van belang zijn, met een (eventueel) spreekpunt, een samenvatting van het advies en een korte appreciatie ter toelichting.

Maximale groepsgrootte

Spreekpunten:

- U (MEZK) kunt aangeven dat:
 - u het eens bent met het OMT advies op dit punt (zie de drieslag op blz 4 van het OMT-advies);
 - het advies van het OMT om ook geen maximum te stellen in situaties waarbij er voldoende doorstroming en weinig contact plaatsvindt, zo moet worden uitgelegd dat daarmee een gelijke behandeling ontstaat als met de huidige situatie, in supermarkten, bouwmarkten en andere grote winkels.
 - Wij adviseren u om zeker te stellen dat dit tweede punt ook in de communicatie van het kabinet voldoende onder de aandacht wordt gebracht.
- U (SEZK) kunt aandacht vragen voor een heldere boodschap richting evenementen waar bij opvolging van het OMT-advies wel maxima voor blijven gelden, in het bijzonder voor wat dit voor hen betekent vanaf 1 september.

Samenvatting advies

- Feitelijk vervallen de meeste beperkingen voor evenementen als het OMT-advies gevolgd wordt, mits:
 - a. reservering, triage, placering en registratie plaatsvindt, **of**;
 - b. er voldoende doorstroming plaatsvindt met beperkt of geen contact.Kan zowel niet aan voorwaarde a. als aan voorwaarde b. worden voldaan, dan adviseert het OMT een maximum van 100 personen binnen en 250 buiten. In alle gevallen geldt dat de 1,5 meter uiteraard wel moet kunnen worden aangehouden.
- Motivatie van het OMT voor het toch aanhouden van een bepaald absoluut maximum is dat indien grotere groepen mensen bij elkaar komen het risico op verspreiding toeneemt. De mogelijkheden tot voorkoming van verspreiding en tot testen en traceren is dan dus nog belangrijker.

Appreciatie

- Gezien de motivatie achten wij de onder omstandigheden geldende maxima verdedigbaar, te meer omdat veel ondernemers dan zelf in de hand zullen hebben of ze gebonden zijn aan een maximum of niet. Bijvoorbeeld vakbeurzen die u beiden de afgelopen dagen overspoelen met mails, hoeven dan geen maximum aantal bezoekers meer aan te houden, anders dan op basis van het kunnen aanhouden van de 1,5 meter.
- Tot nog toe gaat het in de media alleen over de situatie zoals hiervoor beschreven onder a. en de maxima. Het is daarom wenselijk om aandacht te vragen voor de situatie beschreven onder b. en hoe het kabinet hier nadere invulling aan wil geven/dit uit wil leggen.

- Met hetgeen het OMT beschrijft, wordt onzes inziens geduid op de huidige situatie in supermarkten en andere grote winkels (Ikea, Bijenkorf). Alleen met die uitleg wordt de eerdere inconsistentie in het voorgestelde beleid tussen evenementen enerzijds en dit soort winkels anderzijds weggenomen. Dit deel van het OMT-advies ook overnemen en hier een heldere uitleg aangeven is zowel essentieel voor de consistentie van het beleid als de uitlegbaarheid daarvan (en daarmee het draagvlak).
- Voor een beperkt aantal evenementen zullen dus wel maxima blijven gelden, omdat ze niet aan de voorwaarde onder a of b kunnen voldoen. Zo zullen grotere (muziek)festivals naar verwachting niet aan een van beide voorwaarden kunnen voldoen waarbij geen maximum aantal bezoekers door het OMT wordt voorgesteld. Daarnaast blijft de 1,5 meter uiteraard wel een beperkende factor.
- De redenen om te verzoeken om extra financiële steun vanuit de overheid, lijken hiermee voor bepaalde (deel)sectoren (deels) te vervallen.

Uitzonderingen op de 1,5 meter

a. Vervoer

Spreekpunt:

- U (SEZK) kunt aangeven dat:
 - u het eens bent het OMT advies op dit punt;
 - er naar uw mening uit het advies voortvloeit dat er (vanuit gezondheidsperspectief) geen rechtvaardiging is om commercieel vervoer (waaronder touringcars) qua bezetting anders te behandelen dan openbaar vervoer.
- Tevens kunt u de discussie starten over welke maximale bezetting het kabinet dan wenst, nu het OMT deze keuze aan het kabinet laat.

Samenvatting advies

- Het OMT benadrukt het belang van de 1,5 meter ook in het (openbaar) vervoer. Daarbij geeft het OMT aan dat mondkapjes geen gelijkwaardig alternatief zijn.
- Ten aanzien van het OV geeft het OMT aan dat triage daar niet mogelijk is en bij commercieel vervoer wel (evenals mondkapjes, placering en reservering), wat van belang is voor eventueel contactonderzoek.
- Ten aanzien van commercieel vervoer stelt het OMT letterlijk dat: *Het OMT is daarom van mening dat deze vormen van vervoer in de huidige situatie mogelijk zijn, ook als de anderhalve meter afstand niet strikt gehanteerd wordt. Het OMT adviseert reizen voor lange duur cq over lange afstanden zoveel mogelijk te beperken.*

Appreciatie

- Tussen de regels door lees je dat het gezondheidsrisico in het OV juist groter moet worden geacht dan in het commerciële vervoer. De uitkomst kan dan dus in onze ogen niet anders zijn dan dat in het commerciële vervoer (minimaal) dezelfde bezetting mogelijk wordt gemaakt als in het OV.
- Welke bezetting dit moet zijn, laat het OMT volledig aan de politiek. Het ligt voor de hand dat de vraag naar vervoer zal toenemen, nu steeds meer beperkingen vervallen. Daarentegen lijkt het nog steeds verstandig het gebruik

2-8-2021

van (openbaar) vervoer zoveel mogelijk af te remmen. Op deze korte termijn is ambtelijk geen goed advies uit te brengen wat de maximale bezetting zou moeten zijn. Een verhoging van de huidige 40% lijkt wel in de rede te liggen, hoewel die bezetting in de praktijk vooralsnog in het OV zelden wordt bereikt.

b. Sport, dans en theater

Spreekpunt: (als dit niet door VWS of OCW naar voren wordt gebracht)

- U (SEZK) kunt vragen hoe het OMT-advies opgepakt wordt om sport, dans en theater voorzichtig op te starten.
- Daarbij kunt u aangeven dat overwogen kan worden om voorrang te geven aan de professionele uitoefening in deze sectoren, onder meer omdat van hen een hoger niveau aan mitigerende maatregelen kan worden verwacht dan bij de uitoefening op amateurniveau.

Samenvatting advies

- Het OMT geeft aan dat sport, dans en theater risico's oplevert als daarbij minder dan 1,5 meter afstand wordt gehouden, maar dat dit moet worden afgewogen tegen de maatschappelijke kosten van de maatregel en de mogelijkheden om het risico te minimaliseren. Vanwege de positieve effecten van deze activiteiten op het welzijn en de mogelijkheid tot triage, acht het OMT dit risico aanvaardbaar. Het OMT adviseert het opstarten van deze sectoren daarom met een zekere voorzichtigheid op te pakken.
- Het RIVM heeft een afwegingskader ontwikkeld voor het betaald voetbal, topsport, binnen- en buitensport, inclusief amateurcompetities dat zo spoedig mogelijk beschikbaar gesteld zal worden.

Appreciatie

- Wij kennen het afwegingskader niet, maar gezien de naam lijkt dit een nadere invulling vanuit de politiek te vergen. Het is voor de betreffende sectoren van belang hier zo snel mogelijk duidelijkheid over te hebben en helder over te communiceren.
- Het advies lijkt het stapsgewijs opstarten van deze sectoren te propageren (voor zover nog nu nog niet toegestaan). Het advies heeft zowel op de professionele als de uitoefening op amateurniveau betrekking. Een eerste stap zou kunnen zijn om alleen de professionele uitoefening van deze zaken toe te staan en dan bijvoorbeeld een maand later ook te verruimen naar (delen van) de uitoefening op amateurniveau. Dit kan een goed beeld geven van de risico's.
- Van professionele partijen mag ook verwacht worden dat zij al goed hebben nagedacht over maatregelen ter voorkoming van verspreiding van het virus. De amateuruitoefening kan hier dan mogelijk weer van leren en zaken overnemen.
- Los hiervan is ons niet geheel duidelijk hoe het advies om zang en stemverheffing waaronder (spreek)koren nog niet toe te staan, zich verhoudt tot het weer uitoefenen van (de meeste vormen van) theater en de handhaafbaarheid in voetbalstadions.

Overige **Communicatie over testen bij klachten**

Spreekpunt (eventueel)

U (MEZK) kunt aangeven dat er in de communicatie vanuit de Rijksoverheid meer nadruk moet worden gelegd op het je laten testen bij klachten en het belang daarvan in de strijd tegen het virus. Dit moet minder als een mogelijkheid en meer als een dringend advies worden gepresenteerd.

OMT-advies en appreciatie

- Het OMT geeft aan dat het zich laten testen bij klachten aandacht vergt. De bereidheid van mensen om zich bij (milde) klachten te laten testen blijkt laag.
- Het valt op dat dit in de spotjes vanuit de Rijksoverheid ook niet wordt benoemd. Daar wordt alleen gesteld: bij klachten, blijf thuis.
- Sinds 1 juni kan iedereen met klachten zich laten testen. Dit is op vrijwillige basis en lijkt vooral bedoeld voor hen die daar behoefte aan hebben. Hoewel het opleggen van een verplichting tot het zich laten testen bij klachten tot maatschappelijke weerstand kan leiden en bovendien niet handhaafbaar is, kan in de communicatie wel meer aandacht worden besteed aan het belang van je te laten testen bij klachten.
- Daarbij zijn de volgende zaken wel essentieel:
 - Burgers moeten snel terecht kunnen;
 - De uitslag moet snel bekend zijn

Kuchschermen in de horeca

Spreekpunten (eventueel als J&V dit als beslispunt tijdens deze bijeenkomst op tafel legt)

- U (SEZK) kunt aangeven dat u naar analogie van de (voorlopige) conclusies van het TNO-advies voorstander bent van het per 1 juli toestaan van kuchschermen op terrassen van horecagelegenheden. Dit geeft met name ondernemers met minder buitenruimte meer mogelijkheden om hun inkomsten weer op peil te brengen.
- U (SEZK) kunt aangeven dat u voorstander bent van nader onderzoek voor het gebruik van kuchschermen binnen. Zeker ook met het oog op vooruitkijken naar periodes met minder mooi weer en kleinere horecagelegenheden waarvoor dit mogelijk extra opties biedt om weer een gezonde omzet te maken.
- De redenen om te verzoeken om extra financiële steun vanuit de overheid, komen hiermee voor bepaalde vormen van horeca (deels) te vervallen.

Toelichting voorlopige conclusies TNO over kuchschermen horeca

- Uit de voorlopige conclusies van het TNO-advies blijkt dat schermen buiten effectief lijken schermen, mits voldoende ventilatie. Voor kuchschermen binnen is nader onderzoek nodig over grootte schermen in combinatie met ventilatie.

Belangrijkste punten uit ICCb 24/6

Beeld

RIVM:

- Rt schommelt tussen 0,7 en 1.
- Dalende curves. 36.000 IC opnames voorkomen.
- Basisregels blijven belangrijk. Versimpeling wordt door OMT omarmd.
- Maximale groepsgrootte: Rt wordt beperkt beïnvloed door de groepsgrootte.
- Geen belemmering op groepsgrootte, maar ook geen vrijbrief voor grote evenementen (lowlands).
- Zonder placering: binnen max 100, buiten max 250. Uitgezonderd Horeca.
- Anderhalve meter blijft. NB: VK is gisteren van 1 naar 2 meter gegaan.
- Vervolgonderwijs. Tot 18 jaar wordt de anderhalve meter losgelaten. Niet vol te houden; doet schade aan ontwikkeling kinderen.
- Sport, dans, theater. Strikt handhaven anderhalve meter niet noodzakelijk. Er komt een RIVM afwegingskader voor amateursport.
- OV: Uitgangspunt van anderhalve meter. Met uitzonderingen.
- Privevervoer: Anderhalve meter niet proportioneel. Mondkapjes geadviseerd bij mensen buiten het eigen huishouden.
- Vliegtuigen: Niet zonder risico. Ook op het vliegveld.
- Touringscars: Ook eigen verantwoordelijkheid; gezond verstand. Binnen NL nauwelijks anders dan OV. Naar Barcelona zeker niet geadviseerd.
- Thuiswerken blijft uitgangspunt, maar niet voor sexwerkers.
- Testen van personen zonder klachten: zinvol als er risicovol contact is geweest. En in sommige uitbraaksituaties (slachterijen). Koude lucht recirculeren is vragen om problemen.
- Ventilatie: recirculeren met zwenkventilatoren werkt averechts in sportscholen. Bouwbesluiten zijn voldoende; filtratie speelt geen belangrijke rol.
- Kinderen met snotneuzen: mogen naar het kinderdagverblijf en onderbouw PO. Is al gecommuniceerd.
- WHO standpunt over mondkapjes is ongelukkig voor NL situatie. In ziekenhuis hogere klasse; en buiten ook gebruiken. WHO vist heel selectief in de literatuur. Advies om niks met WHO advies te doen.

Maatregelenpakket:

NCTV:

- Pakket voor een andere fase. Minder nadruk op handhaving, meer nadruk op eigen verantwoordelijkheid en alleen handhaven bij excessen.
- Basisregels blijven hetzelfde. Anderhalve meter! Eigen verantwoordelijkheid.
- Algemeen onderscheid tussen binnen en buiten. Maar geen onderscheid daarbinnen, behalve dan de privéwoning. Buiten idem, alleen wel de vergunningsplichtig gebruiken als sturingsinstrument.
- Uitzonderingen op anderhalve meter ook meer generiek gedefinieerd.
- In OV mondkapje verplicht. Nieuw: personenvervoer voor zover bestemmingsverkeer. Dus niet: recreatief verkeer (inclusief de bruine vloot).
- In privé-vervoer is mondkapje geadviseerd voor zover het mensen betreft buiten het eigen huishouden.

- Kuchscherm: TNO stelt vast dat het in de buitenruimte de anderhalve meter kan vervangen. Binnen niet.
- Uitzonderingen voor algemene openstelling: discotheken, nachtclubs, ballonvaart, groepsgewijs zingen/schreeuwen.

Kenmerk
DGBI-I&K / 20177176

AZ:

- Blijven benadrukken dat nog niet alles kan.
- De basis blijft anderhalve meter. Maar met een beperkt aantal uitzonderingen.
- In groepsverband geforceerd verheffen van een stem: een verbod of een aanwijzing? -> in afwachting van OMT-advies nu geen aanscherping doorvoeren van eerdere afspraken. We houden de vorige aanwijzing vast. Als stadioneigenaar heb je dus een verantwoordelijkheid.
- Evenementen: vergunning aanvragen kan, mits triage, placering en anderhalve meter. Daar moet op getoetst worden bij afgeven van de vergunning.
- In communicatie nadruk op eigen verantwoordelijkheid / gezond verstand leggen.
-